

POVIJESNA POSTROJBA „KLIŠKI USKOCI“

STRATEŠKI PLAN UDRUGE ZA RAZDOBLJE 2019. - 2023. GODINE

Klis, 2019

Naručitelj:

Udruga Povijesna postrojba "Kliški uskoci"

Trg Mejdani 7, Klis

Za naručitelja:

Damir Žura, predsjednik

Izvođač:

Asterisk projekt d.o.o.

Bjelolasička 3, Zagreb

Voditeljica tima za izradu strategije:

Snježana Rosandić, MBA

Oblikovanje:

Asterisk projekt d.o.o.

Bjelolasička 3, Zagreb

Sadržaj

Uvod.....	5
O udruzi.....	6
Područja djelovanja.....	6
Kultura i umjetnost	7
Obrazovanje i znanost.....	8
Zaštita okoliša i prirode.....	8
Postignuća udruge	10
Organizacijska postignuća.....	10
Ljudski potencijali.....	10
Volonterske aktivnosti	10
Suradnja s lokalnom i regionalnom zajednicom	11
Financiranje udruge	11
Prostor i oprema	11
Uspješno umrežavanje i partnerstva	13
Programska postignuća.....	13
Medijski nastupi.....	13
Radionice i predavanja.....	14
Organizacija manifestacija	14
Sudjelovanje na događajima, konferencijama, okruglim stolovima.....	15
Vizija, misija i ciljevi razvoja	17
Vizija	17
Misija.....	17
Ciljevi.....	17
Vrijednosti i principi djelovanja	17
Analiza organizacijskih resursa, potencijala i okruženja	20
SWOT analiza	20
PESTE analiza.....	22
Analiza resursa	24

Analiza dionika	27
Strateške smjernice za razdoblje 2019-2023	30
Ciljevi udruge u strateškom razdoblju	30
Opći ciljevi	30
Programski ciljevi	31
Praćenje provedbe strateškog plana	32

Uvod

Udruga Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ je krajem 2018. godine započela proces strateškog planiranja i promišljanja o razvojnim perspektivama udruge. Kroz redovne sastanke početkom 2019. godine članovi udruge prošli su analizu cjelokupnog poslovanja u odnosu na misiju, postavljene ciljeve i planove prethodnog razdoblja. U kreativnom procesu sagledana su dosadašnja postignuća i smjer kretanja, te razvoj udruge koji se posljednjih godina od primarnog fokusa na njegovanje tradicije te zaštitu i očuvanje kulturno-povijesne baštine polako širio na promidžbu i razvoj kulturno-povijesnog turizma, poticanje kulturno-umjetničkog glazbenog i scenskog amaterizma te poticanja kreativnosti i stvaralaštva u odgoju i obrazovanju. Na taj način, udruga se polako profilirala u jedan od važnijih dionika u razvoju mjesta i općine Klis.

Cilj izrade Strateškog plana za naredno razdoblje od 2019. do 2023. je određivanje jasnih smjernica razvoja udruge, kao i evaluacija realizacije dosadašnjih ciljeva, odnosno jasno planiranje puta ka održivosti organizacije i postizanju konsolidacije i financijske stabilnosti u programima koje kontinuirano provodi te razvoj i proširenje na nova područja djelovanja.

Kao dodatak Strateškom planu, zaposlenici i volonteri udruge izradit će godišnje operativne planove koji će uključivati konkretne aktivnosti, rokove i podjele zadataka u svrhu ispunjenja strateških ciljeva.

U izradi ovog dokumenta aktivno su bili uključeni zaposlenici, članovi Upravnog odbora, volonteri i ostali članovi udruge i to kroz aktivno sudjelovanje u procesu analize okruženja te kroz pisanje dokumenta razvojne strategije.

Tim za izradu strategije, kao i proces planiranja i oblikovanje vodila je kao konzultant Snježana Rosandić ispred Asterisk projekt d.o.o., koja ima višegodišnje iskustvo u strateškom i poslovnom planiranju.

O udruzi

Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ osnovana je 2005. godine s ciljem revitalizacije povijesne i kulturne baštine Klisa kao preduvjeta za turistički i gospodarski napredak. Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ pokretni je spomenik nacionalne kulturno-povijesne baštine, koji zajedno s Tvrđavom Klis, jednim od najvažnijih i arhitektonski najljepših fortifikacijskih zdanja na hrvatskom tlu, još i danas u sjećanju održava slavna vremena i uprizorije isječak iz bogate i turbulentne povijesti Klisa kada se čuvao i branio ovaj kraj, razdoblje tridesetogodišnjeg otpora osmanlijskim osvajačima.

Kroz gotovo 14 godina aktivnog djelovanja do danas udruga, u suradnji s brojnim volonterima, aktivno sudjeluje u domaćim i međunarodnim kulturno-povijesnim događajima. Među njima se posebno ističe uprizorenje Uskočkog boja za Klis, povijesni spektakl u organizaciji udruge „Kliški uskoci“, koji od 2011. godine privlači sve veći broj sudionika i posjetitelja iz cijelog svijeta.

Iako se ime udruge bazira na jednom povijesnom isječku, udruga „Kliški uskoci“ njeguje cjelokupnu povijesnu baštinu i uspomenu na slavne dane tvrđave koja je bila sjedište brojnih hrvatskih vladara, od narodnih vladara Trpimirovića. Osim epiteta prvog lokaliteta oživljene povijesti u cijeloj Dalmaciji ('Uskočki boj za Klis'), uz klišku tvrđavu veže se i ime prve poznate hrvatske kraljice Domaslave, čiji je jedini izvor postojanja ostacima epigrafa iz oltarne pregrade u crkvi Svetog Vida na Klisu pronađenim 2012. godine.

Način na koji Udruga promiče kulturno-povijesnu baštinu, djelujući kao katalizator lokalnog razvoja i razvoja kulturnoga turizma, primjer je drugima jer je poticanje razvoja volonterskog djelovanja i njihove uloge u unaprjeđenju kulturnoga turizma jedini donekle siguran način daljnega održivog razvoja te gospodarske grane, čiji je prvotni cilj izbjeći negativne učinke koje turizam sa sobom donosi. Ustrajnim i predanim djelovanjem članova udruge polako se stvara kultura poštivanja prirode i tradicije u svijesti mještana Klisa i kliškog kraja, a želja da se sve više ljudi tome posvete na dobrovoljnoj osnovi dokaz je uspješnog utjecaja na zajednicu.

Djelovanje udruge na očuvanju kulturne baštine prepoznala je i lokalna samouprava pa se u svom strateškom planu za tekuće razdoblje, općina Klis oslanja na Kliške uskoke kao na značajnu snagu kojoj bi se u budućnosti povjerilo i suupravljanje tvrđavom.

Za svoj rad udruga dobila je brojna priznanja među kojima se ističu spomen-medalja i zahvalnica Karla von Habsburga, poglavara bivše carske austrijske i hrvatsko-ugarske kraljevske kuće Habsburg-Lothringen te titula prinosnika Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“. Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ počasna je postrojba Hrvatske ratne mornarice.

Područja djelovanja

Područja djelovanja udruge su kultura i umjetnost, obrazovanje, znanost i istraživanje te zaštita okoliša i prirode.

Kultura i umjetnost

U području kulture i umjetnosti, udruga potiče održivost kulturne baštine koje podrazumijeva njezinu zaštitu i korištenje. Korištenjem kulturne baštine pokušava si osigurati prihode na temelju kojih ponovno ulaže u njezinu zaštitu razvojem različitih sadržaja. To pridonosi osiguravanju održivosti kulturne baštine i ujedno omogućuje dodatno financiranje iz drugih izvora, ne oslanjajući se samo na općinski proračun. Uz to, gospodarsko korištenje kulturne baštine utječe na podizanje svijesti i razumijevanje šire javnosti o njezinoj važnosti za identitet, zajedništvo i društvenu koheziju. Udruga promiče korištenje kulturne baštine kroz dva oblika: **kulturni turizam i poduzetništvo utemeljeno na kulturnoj baštini**.

Kulturni turizam smatra se turizmom specijalnih interesa te se definira kroz posjete osoba izvan njihova stalnog mjesta boravka, motivirane u cijelosti ili djelomično interesom za povijest, umjetnost, naslijeđe ili stil života lokaliteta. Tom definicijom kultura obuhvaća i tzv. opipljivu kulturu koju između ostalog predstavljaju spomenici i povijesni lokaliteti, ali i neopipljivu kulturu poput običaja i tradicije.

Udruga „Kliški uskoci“ djeluje u potpunosti u skladu sa Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. koja ističe bogatstvo hrvatske kulturno-povijesne baštine kao veliku snagu resursno-atraktivne osnove Hrvatske. Strategija definira posebno relevantne proizvode kulturnog turizma za Hrvatsku koji, između ostalog, uključuju turizam kulturne baštine, turizam događanja, te kreativni turizam.

Poduzetništvo utemeljeno na kulturnoj baštini može se odrediti kao skupina onih djelatnosti čijim proizvodima i uslugama komercijalnu vrijednost daje kreativni rad utemeljen na poznavanju povijesti, umjetnosti i kulture.

U okviru poduzetništva utemeljenog na kulturnoj baštini udruga „Kliški uskoci“ svojim djelovanjem potiče:

- **kulturne i kreativne industrije** (kreiranje i produkciju glazbe, umjetničkih predstava, obrta i tradicionalnih zanata, književnosti, kazališnih predstava, vizualne umjetnosti, izložba, festivala, kao i izdavaštva, arhitekture, dizajna i dr.)
- **kulturni menadžment** (istraživanje, planiranje, produkcija, organiziranje, vođenje kulturnih projekata, financiranje, marketing, promocija, informiranje te edukacija i osposobljavanje ljudskih resursa)

Na koji način „Kliški uskoci“ svojim revitalizacijskim programom djeluju na ekonomsku vrijednost tvrđave lako je uočiti iz promjene cijene ulaznica koja je za redovni posjet tvrđavi iznosila dvostruko manje nego od kada su sadržaj i vođenje obilaska tvrđave preuzeli članovi postrojbe, dok su cijene ulaznica za vrijeme „Uskočkog boja za Klis“ i višestruko veće. Uz to treba napomenuti i da iz godine u godinu kontinuirano raste broj posjetitelja tvrđave.

Prema mnogim izvorima, tržište za proizvode i usluge koji se temelje na kulturnoj baštini ima velik i dosad nedovoljno iskorišten potencijal. Treba istaknuti da taj potencijal udruga vidi u posjetima domaćih i inozemnih turista, te brojnih drugih posjetitelja kao što su đačke ekskurzije, profesionalna usavršavanja, studijska putovanja i sl.

Obrazovanje i znanost

Osim suradnje s brojnim znanstvenim i obrazovnim institucijama u kreaciji autentičnog doživljaja prošlog vremena, udruga je aktivna na polju obrazovanja i znanosti kroz organiziranje radionica i rad s vrtićkom djecom, učenicima osnovnih i srednjih škola iz zemlje i inozemstva, studentima, kao i organiziranje stručnih aktiva profesora povijesti i aktiva ravnatelja osnovnih škola u suradnji s izdavačkom kućom Alfa d.d.

Razvojem vještina kojima dočarava duh prošlog vremena, organiziranjem arhiva i galerija te audiovizualnom postavom prezentacijskog centra stvara se, uz suradnju s lokalnom samoupravom, svojevrsni 'image' područja. Na taj način udruga želi stvoriti podlogu za cjelogodišnje aktivno djelovanje na povijesnoj lokaciji Klisa.

Također, na lokaciji kliške tvrđave tijekom godine udruga, u suradnji s lokalnom zajednicom, organizira izložbe lokalnih umjetnika, slikara, kipara i fotografa, te različite koncerte etno-glazbenika, kazališnih i filmskih predstava i sl.

Zaštita okoliša i prirode

Zaštita kulturno povijesne baštine kao i zaštita prirodnih bogatstava kliškog kraja glavni je cilj udruge „Kliški uskoci“ naveden i u statutu udruge. Stoga se udruga u svom radu u sklopu održavanja tvrđave svakodnevno brine o zaštiti prirode i okoliša. Članovi udruge sudjelovali su na skupovima i događanjima vezanim uz zaštitu prirode i okoliša kao npr. „Dani voda na rijeci Jadro“, te u predstavljanju radova o endemskim biljkama Tvrđave Klis.

POSTIGNUĆA UDRUGE

Postignuća udruge

Organizacijska postignuća

Ljudski potencijali

Udruga Povijesna postrojba „Kliški uskoci“ trenutno ima 21 člana, koji svojim aktivnim radom i zalaganjem čine okosnicu djelovanja udruge. „Kliški uskoci“ nositelji su interpretativne aktivnosti kliške tvrđave koji posjetiteljima pružaju autentičan doživljaj, te su za takve aktivnosti i stručno osposobljeni. Svi članovi udruge prošli su tečajeve mačevanja, poznaju osnove streličarstva i glasnog pucanja. U svojim redovima imaju umirovljene časnike i dočasnike HV, stručnjake iz različitih područja (povijest, strojarstvo, elektrotehnika i dr.). Što je najvažnije, u posljednje vrijeme udruge uključuje studente i mlade ljude, koji su također prepoznali važnost kulturno-povijesnog nasljeđa svoga kraja.

Udruga trenutno ima i jednu zaposlenu osobu koja obavlja redovne aktivnosti animatora radionice srednjovjekovnih vještina. Certificirani je turistički vodič, stručno osposobljen za vođenje grupa.

Administraciju i financije udruge vodi aktivni član i tajnik udruge, a za poslove u domeni knjigovodstva udruge unajmljuje knjigovodstveni servis. Marketing i komunikaciju s medijima i partnerima obavljaju također članovi udruge na dobrovoljnoj osnovi.

Kako bi unaprijedili rad udruge, članovi udruge kontinuirano su usavršavali svoja znanja i vještine iz različitih područja te su prošli tečajeve i obuke:

- Usavršavanje na temu korištenja EU fondova (Ekonomski fakultet)
- Seminar EU/Poduzetničke akademije u turizmu iz programa ADVANCED
- Seminari za turističkog vodiča
- Tečajevi srednjovjekovnih tehnika mačevanja
- Obuka za rukovanje eksplozivom

Volonterske aktivnosti

Udruga je izuzetno ponosna na svoje volontersko djelovanje, budući da su dugi niz godina, od svoga osnutka do 2018. godine, svi članovi udruge djelovali isključivo kao volonteri. Stoga je udruuga vrlo zaslužna za promicanje volonterskog djelovanja za opće dobro, posebice u vlastitoj zajednici. Ustrajnim djelovanjem udruuga je uspjela postići status važnog dionika u društvu te ostvarivati prihode kojima je mogla financirati otvaranje jednog radnog mjesta. Uz aktivne članove koji od osnutka pa do danas djeluju kao volonteri, udruuga ima i do 50 volontera, među kojima je uključena i osoba zadužena za organizaciju i vođenje volonterskih aktivnosti, koji prema potrebi sudjeluju i pomažu realizaciji ciljanih projekata u organizaciji udruge.

Suradnja s lokalnom i regionalnom zajednicom

Udruga „Kliški uskoci“ vrlo uspješno i na više nivoa surađuje s lokalnom zajednicom tijekom cijelog svog postojanja. Budući da je sadržajno vezana s lokalitetom, u velikoj mjeri se njeno djelovanje svodi na aktivnosti vezane uz tvrđavu Klis. Zbog uzajamnog interesa općine Klis i udruge, kao i dosadašnjeg aktivnog djelovanja i ulaganja njenih članova u održavanje tvrđave, udruga sustavno i kontinuirano djeluje kao svojevrsni „domaćin“ tvrđave. Stoga je i jedan od modela naveden u Strateškom planu upravljanja tvrđavom Klis za razdoblje od 2016 – 2020 da se upravljanje tvrđavom Klis i njenim sadržajima u potpunosti prepusti udruzi „Kliški uskoci“.

U suradnji s lokalnom zajednicom, udruga „Kliški uskoci“ posjetiteljima Klisa nudi bogat sadržaj u obliku edukativnih tura kojima nastoji dočarati duh povijesti kroz prezentaciju načina obrane i svakodnevnog života na tom fortifikacijskom i nepristupačnom prostoru. Posjetitelji mogu upoznati život tvrđave u srednjem vijeku, razgledati oružje iz toga doba poput mačeva, kubura i topova, doživjeti kostimiranom prezentacijom kako su kliški uskoci branili tvrđavu, te uživati u zanimljivom vođenju kroz tvrđavu u društvu Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“. Također, posjetitelji mogu sudjelovati u mačevalačkim dvobojima, gađanju lukom i strijelom, poslušati melodije uskočkih diplara te tako postati dijelom kliške povijesne čarolije.

Također, udruga postiže sve bolju suradnju i s lokalnim poduzetnicima, koji se sve aktivnije uključuju s obzirom na veći obujam poslova i projekata u organizaciji udruge.

Financiranje udruge

Trenutno se udruga u najvećoj mjeri financira iz donacija, a manje iz vlastitih aktivnosti. Udruga se javljala na raspisane natječaje Općine Klis, Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije, Splitsko-dalmatinske županije (na teme turizma i kulture), te prijavljivala projekte i dobijala određena novčana sredstva koja su utrošena namjenski. U nekoliko navrata udruga je dobila donacije za financiranje Uskočkog boja za Klis.

Vlastito financiranje udruga postiže uglavnom iz programa oživljene povijesti koje realizira u Tvrđavi Klis ili na nekim drugim mjestima, te iz sudjelovanja u filmskim produkcijama.

U strateškom periodu 2019. – 2022. godine udruga planira veći angažman na području privlačenja sredstava financiranja projekata i programa iz nacionalnih izvora i europskih fondova, kao i ostalih javnih i privatnih izvora. Na taj se način želi postići veća financijska stabilnost i diverzifikacija izvora financiranja kako bi bilo moguće ispunjavati zadane ciljeve, proširivati djelokrug rada i iskorištavati nove prilike koje joj se nude u nadolazećem periodu.

Prostor i oprema

Udruga ima sjedište na adresi Trg Mejdan 7, gdje se nalazi administracija. Skupštine i redovni sastanci članova se odvijaju u prostoru koji im je osigurala općina Klis.

Za administraciju i vođenje udruga posjeduje 1 laptop koji je kupila vlastitim sredstvima. Drugu uredsku opremu (printer, telefon) donirali su članovi udruge. Ostala oprema (mobiteli, laptopi i sl.) koju koriste članovi udruge - volonteri, u njihovom je vlasništvu.

Za uspješno djelovanje udruge izuzetno su važne povijesne odore i rekviziti, jer udruga upravo njeguje i uprizoruje običaje i tradicije kliškog kraja. Da bi se vizualnom kvalitetom dočarala uskočka odora u stvarnom izgledu prošlog vremena, na temelju postojeće literature, likovnih prikaza i muzejske građe, stručni djelatnici Etnografskog muzeja Split, u suradnji s članovima Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“, izradili su idejnu podlogu i prijedlog za izvedbu i izradu dva različita tipa uskočke odore i to odoru uskoka i odoru kapetana. Osnovni tip uskočke odore, prema dostupnim činjenicama i analogijama, oslanja se kako na starije tradicijske oblike folklornog muškog ruha zaleđa Dalmacije kakve ih bilježi literatura, tako i na njihove oblike s kraja 19. st. kakve je sačuvao spomenuti Muzej kao svoju noviju građu. U izradi su sudjelovali i poduzetnici i obrtnici koji se bave starim zanatima. Oprema i rekviziti, za koje je udruga izdvojila značajan dio vlastitih financijskih sredstava, u vlasništvu su udruge.

Kliški uskoci, uz prelijepu odoru imali su i oružje u koje spadaju puške tančice ili arnautke, kubura – pištolj na kremen, mačevi, veliki noževi – korde, nadžaci, buzdovani i topuzi, helebarde, sjekire i sablje. Zbirka oružja u vlasništvu udruge stalna je postava oružarnice u sklopu tvrđave Klis.

Slika 1 – izložba oružja i uskočkih odora u sklopu tvrđave Klis

Treba naglasiti da je restauracija te priznate zbirke originalnog oružja rađena je u suradnji sa stručnim timom Umjetničke akademije u Splitu, studenata pod vodstvom dr.sc.doc.art. Sagite Mirjam Sunara, prodekanice za umjetnost, znanost i međunarodnu suradnju te konzervatorice-restauratorice Valentine Ljubić Tobisch, čijim je zalaganjem Tehnički muzej iz Beča donirao Povijesnoj postrojbi „Kliški uskoci“ dvije vrlo vrijedne drvene stolne vitrine sa staklenim zvonima u kojima je i danas izloženo oružje. U vitrine je

zatim implementiran sustav kontrole relativne vlažnosti zraka kako bi se predmeti zaštitili od naglih i jako izraženih promjena relativne vlažnosti zraka u oružarnici.

Zbirka oružja Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“ upisana je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Budući da je udruga svoje aktivno djelovanje proširila i na druga povijesna razdoblja, u fazi je razvoj postave dalmatinske pukovnije pod Napoleonom. Za sudjelovanje u uprizorenju krunidbe kralja Zvonimira, udruga je vlastitim sredstvima osigurala izradu 10 odora iz 9. stoljeća.

Uspješno umrežavanje i partnerstva

U dosadašnjem radu, „Kliški uskoci“ surađivali su sa brojnim stručnjacima kao što su povjesničari, povjesničari umjetnosti, arheolozi, konzervatori, etnolozi i drugi, bez kojih ne bi mogli autentično dočarati događaje i duh prošlog vremena.

Udruga surađuje vrlo uspješno i s drugim udrugama iz Klisa, te brojnim udrugama iz Hrvatske i inozemstva (BiH, Slovenija, Njemačka, Mađarska, Slovačka) bez kojih bi realizirani projekti bili bi teško ostvarivi.

Udruga „Kliški uskoci“ čest je gost na manifestacijama u organizaciji partnerskih udruga. Također, udruga je pomagala i pri osnivanju nekih udruga kao i u osmišljavanju i realizaciji njihovih projekata oživljene povijesti.

Udruga je aplicirala 2018. godine kao vodeći partner na programu prekogranične suradnje Hrvatska-BiH-Crna Gora s projektom KLISTORY na temu oživljene povijesti s partnerima iz susjednih zemalja.

Programska postignuća

Kako je već spomenuto, udruga „Kliški uskoci“ vrlo aktivno radi na uprizorenjima povijesnih događaja, ne samo iz povijesnog razdoblja kada su u Klisu djelovali Uskoci, već i iz ostalih povijesnih perioda iz bogatog kliškog naslijeđa. S obzirom na znanja i vještine koje su tijekom svog aktivnog djelovanja stekli članovi udruge, djeluju i na različitim projektima i programima u organizaciji partnerskih udruga i drugih organizacija.

Medijski nastupi

„Kliški uskoci“ obučeni su za razne srednjovjekovne vještine (borba mačevima, pucanje iz kubura, puški, topova, gađanje lukom i strijelom, itd.). Tokom godina rada na manifestacijama oživljene povijesti, kazališnim predstavama i filmovima, istrenirali su i dokazali svoje vještine i sposobnost za glumu. U svojim nastupima „Kliški uskoci“ su navikli na izvedbe u svim okruženjima i uvjetima, na improvizaciju i glumu u skladu s trenutnom situacijom.

„Kliški uskoci“ sudjeluju na raznim filmskim projektima domaće i strane produkcije. Poznaju način rada na filmskom setu i proces stvaranja filma. Ispred kamere su glumci i kaskaderi u scenama borbe mačevima,

pucanja iz puški i topova, streličarstva, napada i obrane utvrda i brodova te ostalim scenama života, borbe, slavlja i tragedije.

Najznačajniji rad je:

- dokumentarno-igrani film Uskočki boj za Klis u organizacijskoj, scenskoj i realizacijskoj produkciji Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“
- sudjelovanje u serijalima „Igra prijestolja“, „Doba uskoka“ i „Alka“
- Sudjelovanje u predstavama ili promocijama: „Opsada Sinja“, „Legenda o Miljenku i Dobrili“, „Sinjska nevista“, „Zora Riđokosa“, „Adel i Mara“
- dokumentarni film „50:50“ o enoglazbeniku Mojmiru Novakoviću
- dokumentarna serija „I to je Hrvatska: KLIS“

„Kliški uskoci“ rade i na drugim filmskim projektima, sudjeluju u kazališnim predstavama te su aktivni na svim značajnim manifestacijama oživljene povijesti diljem Hrvatske i Europe.

Radionice i predavanja

U sklopu projekta „Regnum Croatorum“, manifestacije oživljene povijesti iz perioda vladavine kneževske i kraljevske kuće Trpimirovića, povijesna postrojba „Kliški uskoci“ i Udruga studenata povijesti „Toma Arhiđakon“ održali su školu mačevanja i streličarstva, radionicu glagoljice i heraldike, kao i uprizorenje krunidbe kralja Dmitra Zvonimira. Na projektu su sudjelovali i partnerske udruge Vitezovi kralja Zvonimira, Šibenska gradska straža, te Vitezovi vranski.

Organizacija manifestacija

Povijesno-scenski spektakl, Uskočki boj za Klis“ najznačajnija je povijesno-kulturna manifestacija u organizaciji Povijesne postrojbe „Kliški uskoci“. Održava se od 2011. godine i privlači sve veći broj sudionika i posjetitelja te je definitivno najvažnije događanje općine Klis. Važnost ove manifestacije prepoznata je i od strane Splitsko-dalmatinske županije, koja ju je u Županijskoj razvojnoj strategiji 2014-2020 uvrstila među 10 najvažnijih kulturnih događanja koja se kontinuirano odvijaju u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Osim toga, „Kliški uskoci“ sudjelovali su i u organizaciji drugih manifestacija i kulturnih događanja kao što su:

- „Zlatna uskočka strijela“ – turnir u streličarstvu koji udruga organizira za djelatnike u turizmu (djelatnike turističkih zajednica, turističkih agencija, turističke vodiče...)
- „Krunom hrvatskih vladara“ – manifestacija u sklopu projekta Regnum Croatorum čiji je cilj valorizacija starohrvatskih arheoloških lokaliteta na širem splitskom području i prezentacija srednjovjekovne oživljene povijesti iz perioda vladavine kneževske i kraljevske kuće Trpimirovića
- Izložbe u sklopu Uskočkih dana u Splitu u palači Milesi u suradnji s HAZU
- Izložbe u sklopu Uskočkih dana u Splitu u suradnji s Etnografskim muzejom Split

- Noć muzeja u Etnografskom muzeju Split

Sudjelovanje na događajima, konferencijama, okruglim stolovima

S obzirom na znanje i iskustvo stečeno dugogodišnjim radom i zalaganjem, članove udruge sudjelovali su na različitim domaćim i inozemnim stručnim skupovima:

- Prvi stručni skup o arheološkom turizmu u Republici Hrvatskoj „Turizam-stopama arheologije“ (Ekonomski fakultet u Splitu, 2013.)
- Drugi znanstveno stručni skup o arheologiji u Republici Hrvatskoj „Turistička valorizacija arheoloških lokaliteta“ (Ekonomski fakultet u Splitu, 2014.)
- Suradnici na projektu TZ Splitsko-dalmatinske županije „Ceste koje carstvo znače (Projekt arheološkog turizma Rimske cestovne komunikacije srednje Dalmacije
- Suradnici na projektu Francuska uprava u Dalmaciji 1806-1813 u sklopu projekta European Federation of Napoleonic Cities

VIZIJA, MISIJA I CILJEVI RAZVOJA

Vizija, misija i ciljevi razvoja

Vizija

Udruga “Kliški uskoci” želi biti **nositelj pozitivnih promjena i jedan od ključnih sudionika u razvoju Klisa** kao prepoznatljive kulturno-povijesne turističke destinacije.

Misija

Misija udruge je **njegovati kulturnu i povijesnu baštinu Klisa u skladu s očuvanjem prirodnih resursa i bogatstava** poštujući vrijednosti i principe djelovanja udruge.

Ciljevi

Glavni cilj Udruge, naveden u Statutu, je **promicanje vrijednosti kulturno-povijesne i prirodne baštine Klisa i kliškog kraja**. Napretkom i predanim radom članova te prepoznatim djelovanjem na nacionalnom, ali i međunarodnom planu, udruga želi postati važnim dionikom promicanja hrvatske kulturno-povijesne baštine i pozitivan primjer temelja za razvoj kulturno-povijesnog turizma.

Specifični ciljevi udruge su:

- Postizanje izvrsnosti u interpretaciji i prezentaciji povijesno kulturne baštine kliškog kraja
- Promidžba i razvoj kulturno-povijesnog turizma s naglaskom na očuvanje prirodnih resursa
- Poboljšanje kvalitete života i razvoja zajednice u suradnjom sa lokalnim, regionalnim i nacionalnim partnerima
- Razvoj inovativnih edukativno-zabavnih sadržaja vezanih za kulturno-povijesnu baštinu
- Poticanje razvoja glazbeno-scenskih sadržaja
- Promidžba i očuvanje starih zanata i tradicionalne gastronomije

Vrijednosti i principi djelovanja

Udruga “Kliški uskoci” primjer je predanog i uzornog društvenog djelovanja pri čemu ponosno ističe i promiče vrijednosti kao što su:

- **volonterstvo** – dobrovoljni rad članova i simpatizera udruge
- **djelovanje za opće dobro** – djelovanje s ciljem podizanja kvalitete života čitave zajednice
- **domoljublje** – emotivna privrženost svome narodu i njegovoj kulturi
- **humanost** – poštovanje i ljubav prema čovjeku
- **osobna i profesionalna odgovornost** - dugogodišnja opstojnost i odgovornost za viziju, misiju i ciljeve djelovanja udruge

-
- **solidarnost** – poticanje dobrovoljne socijalne kohezije u zajednici
 - **timski rad** – postizanje sinergije djelovanja kroz zajedništvo u profesionalnom smislu
 - **dosljednost** – postojanost i ustrajnost u postizanju ciljeva udruge
 - **etički kodeks** - poštivanje visokih etičkih načela u profesionalnom i privatnom životu kroz djelovanje na primjer čitavoj zajednici

ANALIZA ORGANIZACIJSKIH RESURSA, POTENCIJALA I OKRUŽENJA

Analiza organizacijskih resursa, potencijala i okruženja

SWOT analiza

Preduvjet za ispravni odabir strategije je analiza situacije. SWOT (engl. S – strength, W – weaknesses, O – opportunities, T – threats) kvalitativna je analitička metoda koja kroz 4 čimbenika nastoji prikazati snage, slabosti, prilike i prijetnje koje dolaze iz same organizacije ili okruženja. U tom se kontekstu ova analiza može razumjeti kao prikaz unutrašnjih snaga i slabosti organizacije i vanjskih prilika i prijetnji s kojima se udruga suočava.

Snage	Slabosti
UNUTRAŠNJI UTJECAJ	
<ul style="list-style-type: none">• razvijen sustav volontiranja• rastući preduvjeti za institucionalno i financijsko jačanje• svjesnost i volja za daljnjim razvojem organizacije• veliki entuzijizam i ambicije članova• kreativnost u radu i snalaženje u novim situacijama• redovito praćenje trendova i dobra informiranost unutar sektora• dobar imidž u lokalnoj zajednici• dobra mreža partnera i suradničkih organizacija• dobar imidž programa i organizacije kao poželjnog partnera u široj zajednici• neovisnost od politike• otvorenost za nove aktivnosti i prilike• uredno financijsko poslovanje	<ul style="list-style-type: none">• nedovoljno razvijena organizacijska struktura koja bi pratila rastuće odgovornosti i aktivnosti• nedovoljno uhodana primjena i kontrola planiranih aktivnosti (mehanizmi nadzora i evaluacije se nedovoljno primjenjuju)• preopterećenost i nedovoljna specijalizacija projektnog tima• knjigovodstvo se vodi van organizacije• nedovoljno razrađen marketinški plan• nedovoljno jasna strategija za razvoj suradnje• nedovoljna financijska neovisnost• nedovoljno korištenje dostupnih izvora financiranja (EU fondovi, nacionalni izvori)• nedovoljno razvijena mreža donatora iz poslovnog sektora

Mogućnosti	Prijetnje
VANJSKI UTJECAJ	
<ul style="list-style-type: none">• definiranje jasne strategije• rastući osjećaj potrebe za promjenama i razvojem• otvorenost za nove strateške prijedloge, spremnost za učenje• kontinuirana stručna podrška• novi zaposlenici• kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenika i članova• mogućnost pokretanja novih prilika• široka mreža partnera u Hrvatskoj i u Europi otvara prostor za nove programe• dodatno iskorištavanje mogućnosti web-stranice i društvenih mreža• kontinuirana podrška lokalnih vlasti• jačanje funkcije upravljanja i rukovođenja• razvijanje dugoročne financijske vizije i plana• korištenje dostupnog financiranja iz EU fondova• intenzivnije uključivanje mladih u rad udruge• uključivanje kategorije podupirućih članova u statut udruge (članovi koji nisu u mogućnosti aktivno sudjelovati u radu udruge, a zainteresirani su pomagati rad udruge na drugi način, npr. plaćanjem članarine i/ili različitim donacijama i sl.)	<ul style="list-style-type: none">• ljudski i financijski resursi su nedovoljno usklađeni i upoznati sa očekivanim budućim izazovima – nemogućnost iskorištavanja nadolazećih prilika zbog nedostatnog kapaciteta (ljudskih resursa, znanja, financijskih resursa)• odlazak volontera i zaposlenika zbog preopterećenosti i novih prilika na tržištu• nesigurna ekonomska i socijalna situacija u državi ugrožava korisnike i programe• promjene u političkoj strukturi lokalnih vlasti mogu djelovati na rad udruge• smanjenje broja i vrijednosti natječaja može ugroziti financijsku stabilnost

PESTE analiza

Kroz PESTE analizu prati se utjecaji iz okruženja koji utječu ili u perspektivi mogu utjecati na stabilnost i djelotvornost rada udruge u planskom četverogodišnjem razdoblju.

Poticajan utjecaj	Nepovoljan utjecaj
POLITIČKA	
<ul style="list-style-type: none">politička stabilnost na lokalnom nivou pogoduje stvaranju dugoročnih odnosa s lokalnom samoupravom i pogoduje planiranju aktivnostiunaprijeđenje interpretativno-doživljajne komponente kliške tvrđave koja se temelji na aktivnosti udruge uvrštena je u regionalnu strategiju	<ul style="list-style-type: none">birokracija i papirologija vezana za natječaje previše je opširna čime se gubi puno vremena i sredstava (koji bi se mogli puno kvalitetnije utrošiti)

Poticajan utjecaj	Nepovoljan utjecaj
EKONOMSKA	
<ul style="list-style-type: none">korištenje uredskog prostora omogućeno je uz povoljne uvjete na duže vremensko razdobljedogovoren model financiranja udruge s lokalnom samoupravom uz obavljanje određenih aktivnosti vezanih uz lokalitet pod nadležštvom općine	<ul style="list-style-type: none">nemogućnost ostvarivanja prihoda kroz članarine, jer su članovi mahom volonterinedostatak kapaciteta Udruge za apliciranje i vođenje projekata sufinanciranih iz EU fondova

Poticajan utjecaj	Nepovoljan utjecaj
SOCIOLOŠKA	
<ul style="list-style-type: none">relativna dostupnost neformalnih edukacija za osposobljavanje članova udruge i dodatno osnaživanje projektnog timainteres sve većeg broja turista i posjetitelja dodatno će potaknuti aktivnost cjelokupne zajednice i	<ul style="list-style-type: none">nedostatak mladih ljudi u okruženju koji bi dali novu pokretačku snagu udrugepostojeći društveni stav o radu udruge općenito nije dovoljno afirmativan

kvalitetniju suradnju udruge s lokalnim dionicima	
---	--

Potican utjecaj	Nepovoljan utjecaj
TEHNOLOŠKA	
<ul style="list-style-type: none">• dobra razina informatičke pismenosti od strane većine članova udruge• razvoj novih tehnoloških rješenja za udruge znatno olakšava rad i otvara prostor za bolju informiranost• mladi aktivni članovi udruge potiču upotrebu novih tehnologija i osmišljavanje inovativnih projekata	<ul style="list-style-type: none">• nedovoljno korištene mogućnosti društvenih mreža i digitalnog marketinga• nedostatak bazične uredske opreme u vlasništvu udruge

Potican utjecaj	Nepovoljan utjecaj
EKOLOŠKA	
<ul style="list-style-type: none">• udruge djeluje na području zaštite prirodne baštine kraja• članovi udruge aktivno sudjeluju u svim akcijama zaštite okoliša	<ul style="list-style-type: none">• administrativni zahtjevi donatora (printanje velikog broja papira) otežavaju poštovanje ekoloških mjera zaštite okoliša

Analiza resursa

RESURSI	POSTOJEĆE	POTREBNO
LJUDSKI RESURSI	Trenutno udruga djeluje s 21 članom, od kojih su 17 stalno aktivnih te ima jednu zaposlenu osobu. Članovi udruge prolazili su tijekom svoga djelovanja različite edukacije (navedene u poglavlju Organizacijska postignuća /Ljudski resursi u ovom dokumentu), ali se organizacijski još uvijek nije ustrojila u smjeru jače i održivije organizacije s kvalitetno uspostavljenim sustavima upravljanja unutar udruge.	U nadolazećem razdoblju potrebno je prilagođavati i povećavati organizaciju i organizacijsku strukturu, te ju razvijati i dorađivati kao odraz stvarnog stanja i potreba organizacije i njezinih članova, odnosno korisnika. Pritom je potrebno izbjegavati situacije u kojima jedna osoba obnaša funkcije i ima prava, obveze i odgovornosti zbog kojih može doći sukoba nadležnosti ili uloga u organizaciji. Potrebno je uključivati udrugu u ciljne kolaboracijske projekte s kvalitetnim partnerima koji će pomoći će razvoju znanja, iskustava i vještina članova udruge te prepoznatljivosti u širem okruženju.
TEHNIČKI RESURSI (prostor i oprema)	Udruga djeluje u uredskom prostoru od cca 30m ² u vlasništvu općine, koji zadovoljava trenutne potrebe. Informatička oprema u vlasništvu udruge nije dostatna, pa se udruga djelomično koristi opremom koja je u privatnom vlasništvu članova udruge. Djelovanje udruge je u velikoj mjeri povezano s lokalitetom kliške tvrđave, budući da članovi udruge sudjeluju u osmišljavanju i organiziranju sadržaja. Za provođenje različitih programa u vlastitoj organizaciji, udruga koristi cijeli lokalitet. Oprema koja je potrebna udruzi (odore i oružje) u vlasništvu je udruge.	S povećanjem broja zaposlenih djelatnika, potrebno je planirati i promjenu uredskog prostora, te nabavku dodatne uredske opreme. Također, s obzirom na proširenje djelovanja na više povijesnih razdoblja, udruga ima potrebu za dodatnim adekvatnim prostorom za čuvanje (skladištenje) opreme (odjeće i oružja).
FINANCIJSKI RESURSI	U protekloj godini, udruga se financirala u najvećoj mjeri iz sredstava lokalne samouprave putem natječaja za projekte oživljene povijesti. Osim toga,	Potrebno je diverzificirati izvore financiranja na način da se udruga aktivnije pozabavi s (neiskorištenim) potencijalnim izvorima (nacionalni

	<p>udruga ostvaruje i prihod od davanja vlastitih usluga koje nisu nužno vezane za lokalitet Klisa (npr. sudjelovanje u filmskim produkcijama i sl.). Mali udio u ukupnom prihodu dolazi od donacija trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba.</p>	<p>izvori, EU fondovi, privatne donacije, zaklade i sl.), te tako ne ovisi isključivo o jednom izvoru. Također, sredstva Nacionalne zaklade za institucionalnu podršku uvelike bi pomogli stabilizaciji rada udruge u nadolazećem periodu.</p>
UGLED	<p>Udruga „Kliški uskoci“ je tijekom svog dugogodišnjeg djelovanja postigla zavidan ugled, kako u svojoj lokalnoj zajednici, tako i šire. Lokalna samouprava je tijekom posljednjih godina prepoznala vrijednost djelovanja članova udruge, te im kontinuirano povjerava sve važnije zadatke vezane uz sadržaje koji se nude unutar lokaliteta tvrđave. Organizacijom manifestacije „Uskočki boj za Klis“ već niz godina zaredom, udruga je stekla ugled i među drugim udrugama koje njeguju slične vrijednosti te tako ovu manifestaciju obogaćuju svojim prisustvom mnoge kulturno-povijesne udruge iz zemlje i inozemstva. Također, sve veći broj posjetitelja ove manifestacije i drugih kulturno-umjetničkih programa, kao i redovnog programa u tvrđavi Klis, odražava pozitivnu sliku koju udruga postiže svojim radom. Za svoj rad i zalaganje za opće dobro zajednice, udruga je dobitnik i nagrade općine Klis.</p>	<p>Potrebno je dodatno se angažirati i postići bolju suradnju s lokalnim poduzetnicima i poljoprivrednicima te ih u većoj mjeri uključiti u suradnju kako bi se korisnicima pružila kvalitetnija usluga i u konačnici potakao brži razvoj lokalne zajednice. Dodatno, uključivanjem u projekte financirane iz EU fondova, potrebno je poraditi na stvaranju ugleda udruge kao pouzdanog partnera.</p>
NIVO INFORMIRANOSTI	<p>Udruga „Kliški uskoci“ kontinuirano se informira o trendovima vezanim uz svoje područje djelovanja. Svojim djelovanjem uključuje sve veći broj različitih interesnih skupina koje se zanimaju za povijesno-kulturni sadržaj. To dokazuje sve širim i raznolikim krugom korisnika svojih usluga, od</p>	<p>Potrebno je uključiti stručnjake koji bi udruzi mogli pomoći u boljoj informiranosti vezanoj uz nužnost organizacijskog preustroja s obzirom na sve veći broj prilika i odgovornosti koje preuzima. Također, potrebno je dodatno</p>

	<p>turista i posjetitelja tvrđave do školskih i studentskih grupa, stručnjaka iz područja povijesti i kulture, te filmske umjetnosti. Također, udruga odnedavno podiže nivo informiranosti vezan uz mogućnosti financiranja iz različitih izvora uključivanjem poslovnih savjetnika.</p>	<p>se informirati o mogućnostima koje nudi digitani marketing.</p>
--	--	--

Analiza dionika

Dionici su svi subjekti, domaće i strane fizičke i pravne osobe, koji određenim intenzitetom, direktno ili indirektno, pozitivno ili negativno, utječu na rad udruge. Analizom njihovog utjecaja želi se postići saznanje koje će pomoći pravovremenom djelovanju usmjerenom ka neometanom radu udruge i postizanju zacrtanih ciljeva.

Korisnici
Turisti i posjetitelji
Dolaskom sve većeg broja turista i posjetitelja tvrđave Klis, sve više se opterećuju ljudski resursi udruge. Istovremeno, kroz povećanje broja posjetitelja, postoji potencijal povećanja prihoda te se na taj način povećava i mogućnost stalnog zapošljavanja većeg broja ljudi. Stoga je nužno dobro organizirati postojeće ljudske resurse, kao i sagledati mogućnost privlačenja i zapošljavanja novih ljudi kako bi se mogao zadovoljiti porast potražnje usluga koje nude članovi udruge. Treba naglasiti da su ovi posjeti u velikoj mjeri povezani s turističkom sezonom te su vrlo intenzivni tijekom ljetnih mjeseci.
Đaci i studenti – odgojno-obrazovne institucije
Udruga je već započela suradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama iz zemlje i inozemstva. U tom smjeru, potrebno je dodatno osmisliti i prilagoditi sadržaj i način prezentacije mlađoj populaciji (npr. zanimljive priče iz povijesti prilagođene njihovom uzrastu, interaktivne igre, kvizovi i sl.). Ovakvi posjeti češći su tijekom (školske) godine, te radnim danima u sklopu školskih izleta. Većim angažmanom u ovom segmentu, udruga bi mogla postići kontinuitet u radu tijekom cijele godine, što bi u budućnosti opravdalo zapošljavanje novih djelatnika na neodređeno vrijeme.
Korisnici iz poslovnog sektora
Udruga je započela s osmišljavanjem ponude za korisnike iz poslovnog sektora u obliku organizacije „team-building“ programa, kojima također odgovaraju vansezonski termini tijekom radnog tjedna. Osim zabavnih igara vezanih uz povijest (mačevanje, gađanje lukom i strijelom i sl.), trebalo bi se pristupiti osmišljavanju kompletne ponude koja uključuje i lokalne ugostitelje (restorane), te zabavljače (klape, svirače), te suvenirnice i ponudu lokalnih gastronomskih proizvoda.
Građani – opća populacija
Kao pokretač privlačenja ovog dijela populacije, udruga treba u suradnji s lokalnom zajednicom osmisliti vikend sadržaje prilagođene godišnjem dobu koji bi privukli prvenstveno lokalne i regionalne posjetitelje (iz Splita i okolice), te ih na primjeren način marketirati. Osim standardne ponude obilaska tvrđave, ponuda se može sastojati od organizacije različitih sajmova (tradicionalnih zanata, „srednjovjekovne“ tržnice), koncerata i predstava, te umjetničkih radionica i sl.
Mladi – opća populacija
Interes mladih ljudi za kulturu i povijest, izvan organizacije odgojno-obrazovnih institucija, trebao bi se potaknuti organiziranjem njima interesantnih sadržaja kao što su tematske igre (npr. „escape-room“ tip igre bazirane na temama iz povijesti), uvođenje novih tehnologija (prezentacije putem proširene stvarnosti) i sl. U tu svrhu potrebno je regrutirati i mlađu populaciju kao članove ili suradnike udruge.

Javni sektor
Lokalna samouprava (Klis)
Utjecaj lokalne samouprave na rad udruge iznimno je značajan, budući da se u najvećem dijelu rad udruge veže za lokalitet tvrđave Klis. Dosadašnja suradnja udruge i općine Klis je vrlo dobra, te se lokalna samouprava u dijelu sadržajne ponude, a i održavanja tvrđave, sve više oslanja na rad članova udruge. Trenutno najznačajnija manifestacija u Klisu, uprizorenje Uskočkog boja za Klis, održava već niz godina zaredom u organizaciji udruge „Kliški uskoci“. Udruga se u 2018. godini kandidirala i dobila sredstva putem natječaja „Oživljena povijest tvrđave Klis“ raspisanog od strane općine Klis. Iz tog razloga, najveći dio prihoda udruge u 2018. godini dolazi iz donacija lokalne samouprave kojom je u najvećoj mjeri i financirana upravo ova manifestacija.
Regionalna samouprava
Udruga „Kliški uskoci“ prepoznata je od strane regionalne samouprave, koja je „Uskočki boj za Klis“ uključila među 10 najvažnijih kulturnih manifestacija. Ipak, dosadašnji nivo suradnje je prilično nizak, te bi svakako trebalo poraditi na njenom jačanju.
Turistička zajednica
Nivo suradnje s turističkom zajednicom SDŽ je dobar, ali ako se uzme u obzir veliki angažman udruge na polju kulturnog turizma, još uvijek nije zadovoljavajući. Ova suradnja bi se u budućnosti svakako trebala poboljšati zajedničkim projektima na polju kulturnog turizma.
Fakulteti i instituti
Djelovanjem na polju obrazovanja i znanosti, udruga je postigla jako dobru suradnju s fakultetima i institutima, posebice iz Splita. Očekuje se nastavak sagledavanjem dodatnih mogućnosti suradnje na obostranu korist, te proširenjem na ostale znanstvene organizacije iz cijele zemlje.
Muzeji
Udruga je vrlo aktivno surađivala s Muzejom grada Splita i Etnološkim muzejom u Splitu u nizu projekata kao što je dizajniranje uskočke opreme koju članovi udruge koriste u svakodnevnom radu, te nizu tematskih izložbi koje su članovi udruge odradili u suradnji s djelatnicima muzeja. Također, udruga je uspješno surađivala u zajedničkom projektu organizacije izložbe u palači Milesi s djelatnicima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU). Očekuje se da će se suradnja nastaviti i u budućnosti, a na isti način proširiti i na muzeje, galerije i druge kulturne institucije diljem Hrvatske.
Poslovni sektor
Poduzetnici
U svom dosadašnjem radu udruga „Kliški uskoci“ surađivala je u određenoj mjeri s lokalnim poduzetnicima, kao i onima drugih dijelova Hrvatske. Potrebno je povećati transparentnost rada udruge u lokalnoj zajednici te osvijestiti lokalne poduzetnike o dobrobiti uzajamne suradnje za razvoj cjelokupne zajednice.
Privatni iznajmljivači
Udruga je svojim dosadašnjim radom podigla turističku ponudu općine Klis na veću razinu te time stvorila podlogu za razvoj smještajnih kapaciteta. Veća zanimljivost kliškog lokaliteta kao turističkog odredišta mogla bi biti podloga za razvoj privatnog ugostiteljskog sektora.
Poljoprivrednici (OPG)
Suradnja s lokalnim poljoprivrednicima u proteklom razdoblju bila je na relativno niskoj razini. Potrebno je povećati svijest lokalnih poljoprivrednika kroz prezentaciju potencijala uzajamne suradnje, bilo kroz

savjetovanje o mogućnostima, bilo putem zajedničkog osmišljavanja novih projekata (brendiranje lokalnih proizvoda, organizacija srednjovjekovne tržnice i sl.).

Mediji

Udruga je u dosadašnjem radu bila medijski dosta popraćena zbog svog interesantnog vizualnog identiteta. Potrebno je povećati medijski interes za cjelokupni rad udruge.

Filmske produkcije

Udruga je u posljednje vrijeme dosta aktivna na ovom polju sudjelujući u nizu zanimljivih filmskih produkcija u kojem vidi sve veći potencijal. Potrebno je povećati zanimanje mladih ljudi za rad udruge na ovom polju kako bi se ojačali ljudski kapaciteti. Na taj bi se način mogli realizirati i veći projekti koji bi pridonijeli financijskoj stabilnosti udruge.

Civilni sektor

Lokalne udruge

Udruga „Kliški uskoci“ dobro surađuje s aktivnim lokalnim i regionalnim udrugama. Potrebno je općenito podizati svijest unutar lokalne zajednice o dobrobiti rada organizacija civilnog društva, kako bi se povećalo zanimanje opće populacije za rad u udrugama te povećala aktivnost manje aktivnih lokalnih udruge.

Kulturno-povijesne udruge iz zemlje

Udruga „Kliški uskoci“ vrlo je aktivna na polju suradnje s udrugama iz zemlje te tijekom godine sudjeluje na brojnim manifestacijama u organizaciji tih udruge. Moguće je povećati suradnju kroz razmjenu znanja i iskustava na operativnoj razini, osmišljavanju zajedničkih projekata i uzajamnoj pomoći pri odrađivanju većih projekata koje sami nisu u mogućnosti odraditi zbog nedostatnih ljudskih kapaciteta (npr. masovnije filmske produkcije).

Kulturno-povijesne udruge iz inozemstva

Udruga je započela i suradnju sa sličnim udrugama iz inozemstva. Tome je dokaz velika posjećenost „Uskočkog boja za Klis“ od strane inozemnih udruge. Također, pripremom i prijavom projekta prekogranične suradnje s udrugama iz regije, udruge je započela partnersku suradnju koju namjerava nastaviti i u budućem razdoblju.

Strateške smjernice za razdoblje 2019-2023

Ciljevi udruge u strateškom razdoblju

Opći ciljevi

U narednom strateškom razdoblju, udruga se prvenstveno želi fokusirati na uspostavu stabilnosti i održivosti organizacije definiranjem jasnih ciljeva vezanih uz poboljšanje strukture same organizacije i osposobljavanju ljudskih resursa. Pritom je vrlo važno uskladiti programske ciljeve s razvojem organizacije.

Zacrtane ciljeve udruga planira postići uspostavom projektne organizacije oblikovane da postigne specifične rezultate, koristeći se timovima sastavljenih od članova i vanjskih suradnika radi kvalitetnijeg ostvarivanja programskih prioriteta i ciljeva.

Postavljeni opći ciljevi i prioriteti za razdoblje 2019.-2023. su sljedeći:

STRATEŠKI CILJ 1: Stabilizacija organizacije udruge preustrojem i sustavnim jačanjem ljudskih kapaciteta i osiguravanjem sredstava za rad

- PRIORITET 1.1. Organizacija projektnih timova iz postojećih resursa udruge
- PRIORITET 1.2. Jačanje projektnog tima većom specijalizacijom i zapošljavanjem novih djelatnika prema mogućnostima i potrebama (voditelj ureda, projektni asistent i koordinator volontera)
- PRIORITET 1.3. Stalna unaprjeđivanja znanja i vještina kroz sustav cjeloživotnog obrazovanja
- PRIORITET 1.4. Jačanje mreže poslovnih suradnika za pojedinačna područja poslovanja (grafički/web dizajn, eksperti za društveno poduzetništvo, poslovno savjetovanje i savjetovanje za povlačenje sredstava iz nacionalnih i EU fondova)
- PRIORITET 1.5. Nabavka i redovito obnavljanje uredske opreme
- PRIORITET 1.6 Nabavka i primjereno održavanje, transport i čuvanje sredstava za rad (odora i opreme)
- PRIORITET 1.7 Jačanje operativnog kapaciteta udruge za provedbu projekata financiranih iz EU fondova

STRATEŠKI CILJ 2: Postizanje održivosti i diverzifikacije izvora financiranja

- PRIORITET 2.1. Provođenje redovne evaluacije strateškog plana, godišnjih operativnih i financijskih planova
- PRIORITET 2.2. Uvođenje sustava evaluacije programa i organizacijskog razvoja udruge
- PRIORITET 2.3. Osiguravanje kontinuiteta prijave projektnih aktivnosti na pozive financirane iz EU fondova i nacionalnih izvora
- PRIORITET 2.4. Osiguravanje institucionalne potpore

- PRIORITET 2.5. Kapitalizacija partnerskih i suradničkih odnosa s europskim i drugim organizacijama u regiji kroz partnerske projekte

STRATEŠKI CILJ 3: Poboljšanje marketinškog pristupa i transparentnosti rada

- PRIORITET 3.1. Izrada novog vizualnog identiteta udruge izradom nove web stranice
- PRIORITET 3.2. Veće korištenje potencijala koje nude društvene mreže
- PRIORITET 3.3. Veća transparentnost rada udruge javnom objavom aktivnosti, postignuća i planova

Programski ciljevi

Osim općih ciljeva koji se tiču poboljšanja kvalitete rada same udruge, druga je za naredno programsko razdoblje postavila i programske ciljeve:

STRATEŠKI CILJ 4: Razvoj programa oživljene povijesti i promocije kulturno-povijesne baštine

- PRIORITET 4.1. Povećanje kvalitete redovnih programa udruge
- PRIORITET 4.2. Plasman novih projektnih ideja – aktivnosti
- PRIORITET 4.3. Razvoj projekata u suradnji s dionicima iz lokalne zajednice
- PRIORITET 4.4. Razvoj projekata u suradnji s partnerima iz zemlje i inozemstva
- PRIORITET 4.5. Sudjelovanje na manifestacijama u zemlji i inozemstvu
- PRIORITET 4.6. Nastupi u medijsko-scenskim sadržajima

STRATEŠKI CILJ 5: Razvoj promocije kulturno-povijesne baštine kliškog kraja u svrhu razvoja kulturnog turizma

- PRIORITET 5.1. Poticanje suradnje dionika unutar lokalne zajednice usmjerene ka brendiranju lokaliteta
- PRIORITET 5.2. Poticanje razvoja kulturno-umjetničkih događaja izvan turističke sezone
- PRIORITET 5.3. Osmišljavanje zajedničke marketinške strategije
- PRIORITET 5.4. Promidžba Klisa kao kulturno-povijesnog turističkog lokaliteta

Praćenje provedbe strateškog plana

Provedbu strateškog plana udruga će pratiti periodičnom analizom, svakih šest mjeseci, kroz

- provedbu projekata,
- praćenje prikupljanja sredstava
- procjenu uspješnosti pronalaženja grupa donatora
- praćenje uspješnosti zapošljavanja i edukacije novog osoblja
- porast vlastitih prihoda (do 20% od ukupnih prihoda)
- pozitivan napredak u lokalnoj zajednici